

Wspólne Stanowisko reprezentatywnych organizacji związkowych w sprawie Założeń projektu budżetu państwa na 2015 rok

NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych oraz Forum Związków Zawodowych negatywnie oceniają przesłane do konsultacji „Założenia projektu budżetu państwa na rok 2015” (dalej zwane Załoženiami).

Po raz kolejny zwracamy uwagę na merytoryczną zawartość przedłożonego partnerom społecznym dokumentu. Niestety, z każdym rokiem ma on charakter coraz bardziej ogólnikowy, co nie tylko powoduje trudności w jego merytorycznej ocenie, ale wręcz stanowi barierę w prowadzeniu konstruktywnego dialogu o wydatkach i dochodach budżetu państwa. Założenia różnią się w sposób zasadniczy od podobnych dokumentów z minionych lat, w których obok ogólnych ocen i prognoz makroekonomicznych rząd prezentował pogłębioną analizę podstawowych składników zagregowanego popytu i sytuacji na rynku pracy. W Załoženiach wspomniano o nich jedynie zdawkowo. Zabrakło także ważnych informacji o przewidywanej wysokości dochodów, w tym dochodów podatkowych oraz prognozy wydatków i wysokości deficytu budżetu państwa. Taka filozofia konstruowania Założeń oraz niepokojąca tendencja do ograniczania zakresu informacji przekazywanych partnerom społecznym musi spotkać się z naszą negatywną oceną.

1. Uwagi wstępne

Przyjęte przez Radę Ministrów „Założenia projektu budżetu państwa na rok 2015”, które stanowią wytyczne do tworzonego budżetu na

następny rok, powinny uwzględniać cele zawarte w przyjętych przez władze państwowe dokumentach (strategiach) oraz wytycznych Unii Europejskiej.

Jednym z ważniejszych dokumentów, determinującym budżet krajowy powinna być strategia „Europa 2020”. Skupia się ona wokół trzech powiązanych ze sobą priorytetów, ważnych dla rozwoju każdego kraju (w tym Polski):

- rozwój inteligentny (rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji).
- rozwój zrównoważony (rozwój gospodarki niskoemisyjnej, efektywniej korzystającej z zasobów oraz bardziej przyjaznej środowisku).
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (rozwój gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną).

Polska musi dążyć do odbudowy silnego przemysłu, ponieważ odgrywa on istotną rolę w rozwoju innowacji technologicznych, budowaniu gospodarki opartej na wiedzy, zatrzymaniu bardzo wartościowego potencjału ludzkiego w kraju.

Realizacja skutecznej polityki przemysłowej wymaga koordynacji na poziomie krajowym oraz wsparcia państwa. Takiego podejścia aktualnie wymaga górnictwo i zachodzące tam procesy restrukturyzacyjne.

2. Wzrost PKB

Przyjęte tempo wzrostu PKB w 2015 roku na poziomie 3,8% jest wyższe niż wynika to z analiz profesjonalnych analityków. Mediana dla 2015 roku wynosi 3,7%, dla prognoz – minimum 3,1%, maksimum 4,5% oraz 3,6% dla prognozy centralnej. Prognozuje się także utrzymanie na tym samym poziomie tempa wzrostu gospodarczego w 2016 roku (mediana – 3,6%, minimum – 3,0%, maksimum – 4,6%, prognoza centralna – 3,6 %).

Według Założeń „Podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za przyśpieszenie tempa wzrostu gospodarczego będzie oczekiwane przyśpieszenie w popycie krajowym, w tym głównie wyższe tempo wzrostu spożycia prywatnego oraz utrzymanie wysokiej dynamiki inwestycji prywatnych”.

Przede wszystkim należy więc zwrócić uwagę na kwestię spożycia indywidualnego. Jego zakładany wzrost jest wątpliwy wobec małego wzrostu wynagrodzenia minimalnego, zamrożenia na kolejny rok z rządu funduszu wynagrodzeń w sferze budżetowej, stale utrzymującego się wysokiego bezrobocia, niekorzystnych tendencji na rynku pracy, niskiej siły nabywczej społeczeństwa, zwiększającej się liczby biednych pracujących (tzw. *poor workers*), niskiej wysokości emerytur i rent oraz ich znikomej waloryzacji.

Poważne wątpliwości budzi również przewidywany poziom wzrostu inwestycji prywatnych. Założenia cechuje zbyt duży optymizm, biorąc pod uwagę fakt, iż przedsiębiorcy nadal ostrożnie podejmują decyzje inwestycyjne. Warto również wskazać na niepewność towarzyszącą sytuacji na Ukrainie i ewentualnych jej konsekwencjach dla relacji handlowych pomiędzy Polską a Rosją.

W Założeniach podkreślono, że „Czynnikiem wspierającym wzrost popytu inwestycyjnego sektora prywatnego będzie utrzymywanie się kosztu kapitału na relatywnie niskim jedynie 47 mld zł, poziomie w związku z niskimi stopami procentowymi”. Takie stwierdzenie budzi wątpliwości, ponieważ niskie stopy NBP nie muszą przełożyć się na ceny kredytów. Przecenia się ponadto znaczenie programu „Inwestycje polskie”. Na 52 złożone dotychczas projekty, jak dotąd wstępnie zaakceptowano jedynie 8 z nich, o wartości 6,55 mld zł. Żaden z tych projektów niestety jeszcze się nie rozpoczął. Biorąc pod uwagę fakt, że rząd w ramach tego programu przeznaczył na inwestycje go realizujące 47 mld zł nie jest to wartość satysfakcjonująca.

3. Deficyt sektora finansów publicznych

Podobnie jak w poprzednich latach rząd zapowiedział w Założeniach zmniejszanie deficytu sektora finansów publicznych do poziomu 2,7% PKB w 2015 roku. Należy przypuszczać, że planowane są dalsze oszczędności w obszarze wydatków państwa, o czym jednak nie wspomina się w Założeniach. Zmniejszenie deficytu w relacji do PKB w minionych latach dotknęło przede wszystkim najuboższych, ponieważ konsolidacja finansowa została osiągnięta głównie po stronie wydatkowej, czyli poprzez drastyczne cięcia wydatków. W latach 2012-2013 rząd ograniczył je aż o 3,2 pkt. proc. W tym kontekście warto odnotować, że Komisja Europejska, zawieszając w połowie br. procedurę nadmiernego deficytu wobec Polski, wskazała na podnoszony od dawna przez związki zawodowe problem: zamiast ograniczać wydatki, szczególnie te prorozwojowe, państwo powinno inwestować w rozwój ludzi. Zauważyła także, że Polska ma niewielki udział wydatków na edukację, badania i innowacje, które pobudzają wzrost gospodarczy. Wciąż należymy do państw Unii o najniższym poziomie wydatków na badania i rozwój oraz jesteśmy jednym z państw uzyskujących najgorsze wyniki pod względem wskaźników innowacyjności. Problemem jest także niski poziom przestrzegania przepisów prawa podatkowego. W związku z tym Komisja, zaleciła Polsce m.in. zminimalizowanie cięć w wydatkach pobudzających wzrost gospodarczy, a także wysiłków na rzecz zapewnienia łatwiejszego przechodzenia z zatrudnienia na czas określony do stałego zatrudnienia oraz ograniczenie nadmiernego wykorzystywania umów cywilnoprawnych (Zalecenia Rady dla Polski w sprawie krajowego programu reform Polski na 2014 r., COM(2014) 422 final).

4. Inflacja

Kolejny rok z rządu rząd planuje zbyt wysoki poziom inflacji, przy odmiennych prognozach większości ekonomistów. Zwracaliśmy na to uwagę już w latach poprzednich.

Rząd w Założeniach prognozuje wskaźnik inflacji w 2014 roku na poziomie 1,2%, a w 2015 roku aż na poziomie 2,3%. Prognozy NBP z marca 2014 r. to: CPI 2014 r. 1,1%; 2015 r. 1,8%. W lipcu roku 2014 NBP zweryfikował swoje prognozy i obniżył przewidywany poziom inflacji odpowiednio do 0,2% w 2014 r. oraz 1,4% w 2015 r.

Przewidywania innych ekonomistów również wskazują na niższy od rządowego poziom inflacji. Wynika to zwłaszcza ze znacznych spadków cen żywności. Należy przy tym dodać, że również ceny ropy naftowej i energii ustabilizowały się i nie rosą.

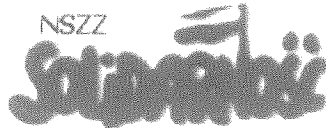
Centrale związkowe nie widzą perspektyw na poprawę sytuacji dochodowej gospodarstw domowych, które ograniczają konsumpcję ze względu na niskie dochody, co dodatkowo powoduje tłumienie wzrostu cen. Nie wolno zapominać, że taka sytuacja dodatkowo ogranicza i tak już niską, zdolność kredytową Polaków.

5. Rynek pracy

Zaprezentowana w Założeniach prognoza bezrobocia (12,2%) wprawdzie jest bliska ocenie profesjonalnych analityków (12,5%), jednak należy zwrócić uwagę na wadliwy sposób liczenia stopy bezrobocia. Prognoza bezrobocia powinna obejmować:

- osoby, które z powodu długookresowego braku pracy obecnie są poza rynkiem pracy (co częściowo pokazuje wskaźnik aktywności zawodowej).
- pracujących w szarej strefie.
- pracujący zagranicą.
- poziom bezrobocia ukrytego (które np. w rolnictwie przekracza milion osób).

Należy podkreślić, iż dotychczasowe działania rządu skierowane na aktywizację osób bezrobotnych są zdecydowanie niewystarczające,

Warszawa, dnia 26.05.2014 r.

Pan
Władysław Kosiniak – Kamysz
Minister Pracy i Polityki Społecznej
Przewodniczący Trójstronnej Komisji
do Spraw Społeczno – Gospodarczych

Szanowny Panie Ministrze,

Odpowiadając na przedstawione przez rząd, prognozowane wskaźniki makroekonomiczne będące podstawą do przygotowania budżetu państwa na 2015 rok, trzy reprezentatywne centrale związków zawodowych tj. Forum Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność” oraz Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, przedstawiają wspólną propozycję w sprawie wzrostu w 2015 roku wynagrodzeń w gospodarce narodowej, państwowej sferze budżetowej, wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wskaźnika waloryzacji rent i emerytur, na następującym poziomie:

- Wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej powinien wynieść nie mniej niż 5,6 %;
- Wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej powinien wynieść nie mniej niż 9,0 %;
- Wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę powinien wynieść nie mniej niż 7,0 %;
- Wskaźnik waloryzacji emerytur i rent powinien wynosić nie mniej niż średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług w 2014 roku zwiększony o 50 % realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia za pracę w roku 2014.

Jednocześnie jako reprezentatywne centrale związków zawodowych zastrzegamy sobie prawo korekty zaproponowanych wzrostów wynagrodzeń oraz wskaźnika waloryzacji emerytur i rent w przypadku zmiany przez stronę rządową prognozowanych wskaźników makroekonomicznych stanowiących podstawę do prac nad projektem ustawy budżetowej na 2015 rok.

Z poważaniem

FZZ

NSZZ „Solidarność”

OPZZ